

	Транснаціоналізація світового простору
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Курс навчання: 2 (весняний) семестр 2025-2026 навч. року Кількість кредитів: 3 (90 годин) Стационар: лекцій – 16 год., практичних – 14 год, самостійна робота – 60 год. Заочна форма навчання: лекції - 6 год., практичні - 4 год., самостійна робота – 80 год. Мова викладання: українська Форма контролю: залік Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, згідно розкладу Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 38-А, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладачі:	Лекції: д.е.н., проф. Якубовський Сергій Олексійович Практичні заняття: старший викладач Кириченко Микола Віталійович
Кафедра:	Світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	syakubovskiy@onu.edu.ua kyrychenko@onu.edu.ua
Посилання на профіль викладача	https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/imem-world-eco/staff/1042-yakubovskiy-s-o https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/imem-world-eco/staff/1046-kirichenko-m-v

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказані E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), гугл клас

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна охоплює основну проблематику розвитку міжнародних економічних відносин у контексті транснаціоналізації світового простору через розповсюдження прямих іноземних інвестицій та діяльність транснаціональних корпорацій.

Головна мета дисципліни – вивчення теоретичних та прикладних аспектів прямих іноземних інвестицій, розвитку транснаціональних корпорацій у глобальній економіці та виявленню впливу їхньої діяльності на економіки різних країн світу.

Основними завданнями дисципліни є опанування теорією та практикою прямих іноземних інвестицій, ознайомлення студентів з розвитком та функціонуванням транснаціональних корпорацій (ТНК), особливостями регулювання їх діяльності та управління, впливу на економіку країн світу та України; набуття навичок аналізу економічних мотивів діяльності та результативності ТНК, обґрунтування та прийняття міжнародних інвестиційних рішень.

Для успішного засвоєння матеріалу необхідно, щоб здобувачі мали базові знання з економіки, зокрема розуміли основні економічні поняття: складові ВВП; форми міжнародних економічних відносин; світова економіка та володіли елементарними навичками кількісного аналізу. Ці компетенції можна отримати під час вивчення таких дисциплін, як «Світове господарство» чи «Економічна теорія», або «Основи економіки».

ОПИС КУРСУ

Теми	Зміст
Тема 1.	Розкривається роль економічної глобалізації, її вплив на

Транснаціоналізація в умовах глобалізації	виробництво, конкуренцію, міжнародний поділ праці, торгівлю та інвестиції. Аналізуються наслідки глобалізації: технологічні інновації, ефективність використання ресурсів, розвиток наукових досліджень та обмін знаннями.
Тема 2. Транснаціональні корпорації у світовій економіці	Досліджується роль ТНК у виробництві, торгівлі, освоєнні ресурсів та технологічному трансфері. Розглядаються теоретичні підходи до діяльності ТНК, їхній вплив на міжнародну конкуренцію та економічну політику, а також регулювання ТНК міжнародними організаціями.
Тема 3. Глобальний рух капіталу	Описуються форми та особливості прямих і портфельних інвестицій, їхні мотиви та ризики. Аналізується регіональний та галузевий розподіл інвестицій, роль міжнародних організацій у регулюванні міжнародних потоків капіталу.
Тема 4. Стратегія та управління ТНК	Висвітлюється структура та функціонування ТНК, стратегічне управління, міжнародний маркетинг, конкурентні переваги та фінансова політика. Окремо розглядається регулювання діяльності ТНК на національному та міжнародному рівнях.
Тема 5. Фінанси ТНК	Розглядаються джерела фінансування, міжнародні кредити, залучення портфельних інвестицій та акціонерного капіталу. Аналізуються особливості фінансового менеджменту, контролінг, аудит та використання проектного фінансування.
Тема 6. Транснаціональні альянси	Описуються різні форми альянсів, міжнародне ліцензування, франчайзинг, консорціуми та інвестиційні контракти. Розглядається їхня роль у фінансовому та промисловому секторах.
Тема 7. Економічні результати діяльності ТНК	Аналізується вплив ТНК на економіки країн-експортерів та імпортерів капіталу, особливості інвестиційного середовища та регулювання ТНК у трансформаційних економіках, зокрема в Україні.
Тема 8. Вплив ТНК на економічний розвиток	Оцінюється вплив діяльності ТНК на міжнародну конкурентоздатність країн, які приймають іноземні інвестиції, та держав-експортерів капіталу.
ІНДЗ	Порівняльний аналіз впливу прямих іноземних інвестицій на економічний розвиток двох країн.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Шаповал А., Якубовський С. Роль транснаціональних корпорацій у вирішенні глобальних проблем сучасності // Імперативи розвитку міжнародної економіки: колективна монографія / за ред. О. Довгаль. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 298 – 314.
2. С. Якубовський, А. Шаповал НДДКР як основа зростання багатонаціональних підприємств // Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. С. 167 – 185.
3. Containership Charter Rates: Analysis of Unprecedented Growth After Covid-19 Pandemic Outbreak / Zaidman G., Dominese G., Yakubovskiy S., Rodionova T. // Journal Global Policy and Governance, 2021, 10(2), p. 21-38.
4. Якубовський, С. О., & Козак, Ю. Л. Н. (2011). Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності – К. К.: Центр учбової літератури, 472 с.
5. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів; за редакцією С. О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. – Одеса: «Одеський національний університет імені І. І. Мечникова», 2015. – 305 с.
6. Comparative Analysis of the Return on Foreign Investments of the United States, Germany and Japan / T. Rodionova, S. Yakubovskiy, G. Dominese, A. Tsviakh // Journal Global Policy and Governance. 2020 .Vol. 27, Issue № 2. P. 83-98.

7. M. Kyrychenko, S. Yakubovskiy, O. Kyrychenko and H. Paches, "The Role of Infocommunication Technologies in International Tourism Industry Development," 2022 IEEE 9th International Conference on Problems of Infocommunications, Science and Technology (PIC S&T), Kharkiv, Ukraine, 2022, pp. 236-240.
8. Kyrychenko O., Kyrychenko M. (2024). The impact of digitalisation on the efficiency of business processes in the modern economy. Економіка розвитку систем, Том 6, Випуск 2.
9. Кириченко, М., Галюк, А. (2024). Цифровізація в умовах глобальних викликів: азійський досвід та перспективи. Економіка та суспільство, (68).
10. United Nations Conference on Trade and Development. World Investment Report 2021: Investing in Sustainable Recovery
https://unctad.org/system/files/official-document/wir2021_overview_ru.pdf
11. United Nations Conference on Trade and Development. World Investment Report 2022: International tax reforms and sustainable investment
https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_overview_ru.pdf
12. United Nations Conference on Trade and Development. World Investment Report 2023: Investing in sustainable energy for all
https://unctad.org/system/files/official-document/wir2023_en.pdf
13. United Nations Conference on Trade and Development. World Investment Report 2024: Investment facilitation and digital government
<https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>

Розподіл балів, які отримують студенти

Теми курсу								ІНДЗ	Сума балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	20	100
6	6	6	6	6	6	6	6		
Тестове завдання за темами - 12			Тестове завдання за темами– 12			Тестове завдання за темами – 8			

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці